

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΝΕΟΛΑΙΑΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΜΕΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

ΕΝΙΑΙΕΣ ΤΕΛΙΚΕΣ ΠΡΟΑΓΩΓΙΚΕΣ ΓΡΑΠΤΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ 2025-2026

Β΄ ΤΑΞΗΣ ΛΥΚΕΙΟΥ

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ: 11 Μαΐου 2026

ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΘΕΑΤΡΟΛΟΓΙΑ

Α΄ ΣΕΙΡΑ

ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: Β068

ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΕΣ ΛΥΣΕΙΣ

ΟΙ ΛΥΣΕΙΣ ΑΠΟΤΕΛΟΥΝΤΑΙ ΑΠΟ ΕΠΤΑ (7) ΣΕΛΙΔΕΣ

ΜΕΡΟΣ Α΄**(ΜΟΝΑΔΕΣ 20)**

A.I. Να προσδιορίσετε αν το περιεχόμενο των ακόλουθων προτάσεων είναι σωστό ή λάθος, γράφοντας Σ (Σωστό) ή Λ (Λάθος), δίπλα από τον αριθμό που αντιστοιχεί στην κάθε πρόταση. (10 μονάδες)

1. Λ	6. Λ
2. Σ	7. Λ
3. Σ	8. Λ
4. Σ	9. Σ
5. Σ	10.Λ

A.II. Να επιλέξετε τη σωστή απάντηση, γράφοντας το σωστό γράμμα δίπλα από τον αντίστοιχο αριθμό. (10 μονάδες)

1. Β
2. Δ
3. Δ
4. Γ
5. Γ

ΜΕΡΟΣ Β΄**(ΜΟΝΑΔΕΣ 45)****ΖΗΤΗΜΑ 1**

B.1.1. Να γράψετε ένα κατατοπιστικό σημείωμα για τον θεατρικό όρο «θεατρική σύμβαση» (ορισμός και απλή αναφορά των στοιχείων όπου αυτή εφαρμόζεται). (9 μονάδες)

1. Ορισμός:

- Με τον όρο θεατρική σύμβαση εννοούμε την άτυπη, σιωπηρή συμφωνία ανάμεσα στους θεατές και στους ηθοποιούς, ότι αυτό που συμβαίνει πάνω στη σκηνή κατά τη διάρκεια της παράστασης θα το θεωρούν αληθινό.

2. Σημεία όπου εφαρμόζεται:

- Υπόθεση του έργου
- Θεατρικό σκηνικό και τα σκηνικά αντικείμενα
- Φροντιστηριακά αντικείμενα
- Δραματικοί χαρακτήρες
- Δοσμένες συνθήκες (εποχή, καιρικές συνθήκες, σκηνικός χώρος και χρόνος)
- Χώρος και χρόνος στο θέατρο
- «Τέταρτος τοίχος»

B.1.2. Να παρουσιάσετε τη θεματολογία της Κομέντια ντελ Άρτε. (6 μονάδες)

- Υιοθέτηση υποθέσεων παρμένων από την καθημερινή ζωή.
- Καθιέρωση σταθερού θέματος του έρωτα μεταξύ δύο νέων.
- Διακωμώδηση των δυσκολιών που δημιουργούνται ως προς την ένωση των νέων εξ αιτίας των αντιδράσεων, κυρίως των δύο ηλικιωμένων γονέων.

- Οι ερωτευμένοι νέοι αναζητούν βοήθεια από τους υπηρέτες. Ευόδωση του έρωτά τους, μετά από διάφορες κωμικές περιπλοκές, και τέλεση γάμου.
- Οι ερωτευμένοι νέοι είναι οι πρωταγωνιστές της υπόθεσης αλλά όχι της δράσης.
- Πυροδότηση της δράσης, δηλαδή της εξέλιξης της πλοκής, από τους υπηρέτες με τις γκάφες και τις ζαβολιές τους.

ΖΗΤΗΜΑ 2

B.2.1. Να παρουσιάσετε τρία (3) χαρακτηριστικά των προσώπων των έργων του Μολιέρου. (9 μονάδες)

- Τα πρόσωπα του Μολιέρου είναι χαρακτήρες τοποθετημένοι στην κοινωνική πραγματικότητα της εποχής του.
- Τα κεντρικά πρόσωπα των κωμωδιών του Μολιέρου προέρχονται συνήθως από τα μεσοαστικά στρώματα: είναι δηλαδή εύποροι επαγγελματίες (π.χ. έμποροι ή βιοτέχνες, αλλά δεν διαθέτουν τίτλους ευγενείας, ούτε αριστοκρατική καταγωγή.)
- Τα πρόσωπα των έργων του Μολιέρου έχουν αληθοφάνεια και πειστικότητα: είναι δηλαδή πρόσωπα που θα μπορούσε κανείς, λίγο-πολύ, να συναντήσει στη Γαλλία της εποχής εκείνης.
- Πολλά από τα κεντρικά πρόσωπα των έργων του Μολιέρου έχουν κάποιο ελάττωμα, το οποίο παίρνει τη μορφή εμμονής και διογκώνεται σε υπερβολικό βαθμό. (π.χ. ο Αλσέστ είναι υπέρμετρα μισάνθρωπος, ο Ταρτούφος είναι υποκριτής σε ακραίο βαθμό, ο κύριος Γιορδάνης θέλει πάση θυσία να περνιέται για εκλεπτυσμένος αριστοκράτης, ο Δον Ζουάν είναι απολύτως ανήθικος κ.λπ.)
- Οι χαρακτήρες του Μολιέρου, παρά τις υπερβολές τους, αντιπροσωπεύουν κοινά ανθρώπινα ελαττώματα και αναδεικνύονται σε τύπους με οικουμενική και διαχρονική διάσταση. Δεν είναι ποτέ μονοδιάστατοι χαρακτήρες, αλλά σύνθετοι και μάλιστα συχνά αντιφατικοί. Το βασικό τους ελάττωμα (η υποκρισία, η φιλαργυρία, η υποχονδρία, η φιλοδοξία για κοινωνική άνοδο κ.λπ.) συνυπάρχει ή και συγκρούεται με άλλες πλευρές του χαρακτήρα τους, που μπορεί να είναι λιγότερο αντιπαθητικές ή ακόμη και να προκαλούν τη συμπάθειά μας. Με την απεικόνιση των ελαττωμάτων, ο Μολιέρος αποσκοπεί στη διόρθωσή τους και στη βελτίωση των ανθρώπινων χαρακτήρων.

B.2.2. Μελετήστε τον ορισμό του θεάτρου του Πίτερ Μπρουκ:

«Μπορώ να διαλέξω έναν οποιονδήποτε άδειο χώρο και να τον ονομάσω γυμνή σκηνή. Ένας άνθρωπος διασχίζει αυτό τον άδειο χώρο, ενώ ένας άλλος τον παρακολουθεί· αυτό χρειάζεται, όλο κι όλο, για να συγκροτηθεί η θεατρική πράξη.»

Να εντοπίσετε τρεις (3) από τις ελάχιστες προϋποθέσεις για να υπάρχει θέατρο και να τεκμηριώσετε την απάντησή σας με αναφορές από τον πιο πάνω ορισμό του Μπρουκ. (6 μονάδες)

- Εντοπισμός της σκηνής (άδειος χώρος / γυμνή σκηνή)
- Εντοπισμός του ηθοποιού (ένας άνθρωπος διασχίζει τον χώρο)
- Εντοπισμός του θεατή (ένας άλλος τον παρακολουθεί)

ΖΗΤΗΜΑ 3

B.3.1. Να αναφέρετε και να αναλύσετε τρία (3) καθήκοντα του σκηνοθέτη.

(9 μονάδες)

- Μελετά το έργο και τα βιογραφικά στοιχεία του συγγραφέα, καθώς και το ιστορικό, πολιτικό, κοινωνικό και οικονομικό υπόβαθρο της εποχής του έργου.
- Αφού μελετήσει τα πιο πάνω, αποφασίζει για τη σκηνοθετική προσέγγιση που θα ακολουθήσει.
- Αναλύει τους χαρακτήρες και τις σχέσεις που αναπτύσσουν αυτοί μεταξύ τους, ώστε να μπορέσει να επιλέξει τους κατάλληλους ηθοποιούς.
- Διαμορφώνει την ομάδα των συνεργατών του, τους καλλιτεχνικούς συντελεστές της παράστασης. Ο σκηνοθέτης τους παρουσιάζει και αναλύει τη σκηνοθετική του άποψη, και βρίσκεται σε συνεχή συνεργασία μαζί τους μέχρι την πρεμιέρα.
- Κάνει ακροάσεις, για να επιλέξει ηθοποιούς ή αναθέτει απευθείας τους ρόλους σε συγκεκριμένους ηθοποιούς που θεωρεί κατάλληλους για να ενσαρκώσουν τους ρόλους του έργου.
- Καθοδηγεί τους ηθοποιούς για το πώς θα κινηθούν, πώς θα τοποθετηθούν πάνω στη σκηνή, πώς θα εκφέρουν τον λόγο του κειμένου. Θα πρέπει να υποδείξει το ίδιο ενδιαφέρον για όλους τους ρόλους.

B.3.2. Να παρουσιάσετε το θέμα του έργου *Ο Αρχοντοχωριάτης*: «κοινωνική κριτική εις βάρος των φιλόδοξων νεόπλουτων».

(6 μονάδες)

- Στο πρόσωπο του κυρίου Γιορδάνη ο Μολιέρος σατιρίζει ένα υπαρκτό κοινωνικό φαινόμενο της εποχής του, δηλαδή τη φιλοδοξία των πλούσιων αστών για κοινωνική ανέλιξη
- Ο κύριος Γιορδάνης είναι ένας νεόπλουτος μεσοαστός, ο οποίος διαθέτει χρήματα, αλλά όχι πνευματική καλλιέργεια ή κοινωνική μόρφωση

- Ο κύριος Γιορδάνης θέλει πάση θυσία να αποκτήσει τα εφόδια εκείνα που θα του επιτρέψουν να κινείται στους αριστοκρατικούς κύκλους και να θεωρείται ο ίδιος αριστοκράτης.
- Ο κύριος Γιορδάνης προσλαμβάνει δασκάλους (φιλοσοφίας, ζωγραφικής, χορού, μουσικής, ξιφασκίας κ.λπ.) να του μάθουν όλα όσα πρέπει να γνωρίζει ένας ευγενής της εποχής.
- Ο κύριος Γιορδάνης παραγγέλλει ακριβές φορεσιές
- Ενώ είναι παντρεμένος, ο κύριος Γιορδάνης φαντάζεται ότι μπορεί να κατακτήσει την καρδιά μιας Μαρκησίας
- Ο κύριος Γιορδάνης θέλει να παντρεύει την κόρη του με έναν ευγενή, μολονότι εκείνη αγαπά τον Κλεόντη, ο οποίος είναι εύπορος, αλλά όχι αριστοκράτης.

ΜΕΡΟΣ Γ΄

(ΜΟΝΑΔΕΣ 35)

Γ.1.1. Να εντοπίσετε και να παρουσιάσετε δύο (2) θέματα του έργου του Ουίλιαμ Σαίξπηρ *Ρωμαίος και Ιουλιέτα*. Να τεκμηριώσετε την απάντησή σας με αναφορές από το πιο πάνω απόσπασμα. (12 μονάδες)

1. Έρωτας και Μίσος:

- Η ιστορία του Ρωμαίου και της Ιουλιέτας είναι μια κλασική ιστορία αγάπης με τραγικό τέλος.
- Στην αρχή του έργου, ο Ρωμαίος είναι ερωτευμένος με τη Ροζαλίνα, αλλά ο έρωτάς του είναι ανώριμος και επιπόλαιος.
- Ο Ρωμαίος είναι πιο πολύ ερωτευμένος με την ιδέα του έρωτα παρά με την ίδια τη Ροζαλίνα.
- Τον αληθινό έρωτα τον γνωρίζει στο πρόσωπο της Ιουλιέτας, η οποία ανταποδίδει πλήρως τα τρυφερά αισθήματά του.
- Πρόκειται για έναν έρωτα με την πρώτη ματιά, σφραγισμένο από το θάνατο, λόγω του μίσους που χωρίζει τις δύο ισχυρές οικογένειες.

Τεκμηρίωση:

- **ΡΩΜΑΙΟΣ:** «Τυβάλτε, ο λόγος που έχω εγώ να σ' αγαπάω συγκρατεί μέσα μου την οργή γι αυτό σου τον χαιρετισμό.»
- **ΤΥΒΑΛΤΟΣ:** «είσαι κάθαρμο!»
- **ΡΩΜΑΙΟΣ:** «Σταμάτα, Τυβάλτε! Μερκούτιε, φίλε μου, σταμάτα!»

2. Θάνατος:

- Ο θάνατος είναι πανταχού παρών στο έργο.
- Επικρέματα διαρκώς σαν απειλή, π.χ. στην αρχή του δράματος, με τη συμπλοκή μελών των αντίπαλων οικογενειών.
- Πολλά δευτερεύοντα πρόσωπα βρίσκουν βίαιο θάνατο: ο Τυβάλδος σκοτώνει τον Μερκούτιο, ο Ρωμαίος σκοτώνει τον Τυβάλδο και αργότερα τον Πάρη.

- Το έργο κορυφώνεται με τον θάνατο των δύο πρωταγωνιστικών προσώπων: ο Ρωμαίος αυτοκτονεί με δηλητήριο και η Ιουλιέτα με ξίφος.

Τεκμηρίωση:

- **ΜΕΡΚΟΥΤΙΟΣ:** «Πληγώθηκα!»
- **ΜΕΡΚΟΥΤΙΟΣ:** «Στο διάολο και των δυονών τα σόγια! Με ξέκανε και το 'σκασε χωρίς εκείνος να πάθει τίποτα.»
- **ΜΠΕΝΒΟΛΙΟ:** «ο γενναίος μας Μερκούτιος είναι νεκρός:»
- **ΣΚΗΝΙΚΗ ΟΔΗΓΙΑ:** «(Ξιφομαχούν. Ο Τυβάλτος πέφτει)»

3. Μοίρα και Πεπρωμένο:

- Στον Πρόλογο του έργου μαθαίνουμε ότι ο Ρωμαίος και η Ιουλιέτα είναι καταδικασμένοι από τη μοίρα να πεθάνουν.
- Η πλοκή του έργου περιέχει μια σειρά από ατυχείς συμπτώσεις που οδηγούν στην τραγική κατάληξη.
- Για παράδειγμα, ο Αδελφός Λαυρέντιος στέλνει αγγελιαφόρο στη Μάντουα για να ειδοποιήσει τον Ρωμαίο σχετικά με το υπνωτικό φάρμακο της Ιουλιέτας, αλλά ο αγγελιαφόρος δεν φτάνει έγκαιρα.
- Το αποτέλεσμα είναι ο Ρωμαίος να θεωρήσει ότι η Ιουλιέτα είναι νεκρή και να οδηγηθεί στην αυτοκτονία.

Τεκμηρίωση:

- **ΡΩΜΑΙΟΣ:** «Ω, παιχνίδι που έγινα στα χέρια της Μοίρας!»
- **ΡΩΜΑΙΟΣ:** «πληγώνεται θανάσιμα εξαιτίας μου.»
- **ΜΠΕΝΒΟΛΙΟ:** «πέταξε προς τα σύννεφα η ευγενική ψυχή του»

Γ.1.2. Να αναφέρετε το γεγονός που έχει προηγηθεί του αποσπάσματος και να εξηγήσετε πως αυτό επηρέασε τη στάση του Ρωμαίου απέναντι στον Τυβάλτο, όπως διαφαίνεται στο απόσπασμα. (3 μονάδες)

- Το γεγονός που προηγείται του αποσπάσματος είναι ο μυστικός γάμος του Ρωμαίου με την Ιουλιέτα.
- Ο Ρωμαίος, μετά τον μυστικό του γάμο με την Ιουλιέτα, θεωρεί τον Τυβάλτο συγγενή του και αρνείται να μονομαχήσει μαζί του./ Ο Ρωμαίος δείχνει αγάπη και διάθεση συμφιλίωσης.

Γ.2.1. Να παρουσιάσετε ένα (1) χαρακτηριστικό του έργου του Ιάκωβου Καμπανέλλη *Η Αυλή των Θαυμάτων* που εντοπίζεται στο πιο πάνω απόσπασμα. Τεκμηριώστε την απάντησή σας. (9 μονάδες)

1 Γλώσσα:

- Η γλώσσα των προσώπων του έργου είναι η καθημερινή γλώσσα των λαϊκών στρωμάτων.
- Συχνά, η ομιλία των προσώπων αναπαράγει χαρακτηριστικά της προφορικής ομιλίας: ανολοκλήρωτες φράσεις, επαναλήψεις, σύντομο και κοφτό ύφος κ.λπ.

- Μόνο ο Στέλιος, που εργάζεται ευκαιριακά ως γραφέας σε υπουργείο, χρησιμοποιεί μερικές φορές κάπως πιο εξεζητημένο λεξιλόγιο, ίσως για να δείξει ότι προσπαθεί να μιλήσει σαν μορφωμένος.

Τεκμηρίωση: Η γλώσσα του έργου φαίνεται συνολικά μέσα από τον διάλογο συνολικά του αποσπάσματος.

2 Νεορεαλισμός:

- Το έργο του Καμπανέλλη απεικονίζει την άθλια ζωή των λαϊκών στρωμάτων χωρίς να την εξωραΐζει (ωραιοποιεί).
- *Η Αυλή των Θαυμάτων* απεικονίζει τη σκληρή ζωή των φτωχών ανθρώπων χωρίς ρομαντισμούς και ωραιοποιήσεις.
- Από την άποψη αυτή, το έργο του Καμπανέλλη ανήκει στο κλίμα του νεορεαλισμού, ενός καλλιτεχνικού ρεύματος που αναπτύχθηκε ήδη από τα τέλη της δεκαετίας του 1940 στον ιταλικό κινηματογράφο.

Τεκμηρίωση:

- **ΣΤΕΛΙΟΣ:** Σήμερα είναι ένα από τα πρώτα πορτοφόλια στη Βενεζουέλα. [...]
- **ΣΤΕΛΙΟΣ:** Στήν Αύστραλία... Σέ δυό μήνες τό πολύ σέ βλέπω στόν Πειραιά νά μᾶς κουνᾶς τό μαντίλι ἀπ' τή στεριά...
- **ΣΤΡΑΤΟΣ:** Ἔλεγα πῶς τώρα θά 'παιζες τήν πρέφα σου. [...]
- **ΣΤΕΛΙΟΣ:** Μπά δέ βαριέσαι... δέν ἔχει σωτηρία μέ τήν πρέφα...

Γ.2.2. α. Να αναλύσετε το εξωτερικό γνώρισμα του δραματικού λόγου «Σκηνικές Οδηγίες». (9 μονάδες)
β. Να εντοπίσετε και να καταγράψετε μία (1) σκηνική οδηγία από το πιο πάνω απόσπασμα. (2 μονάδες)

α. Σκηνικές οδηγίες:

- Οι σκηνικές οδηγίες είναι ένα μορφολογικό γνώρισμα των νεότερων θεατρικών έργων που δεν το συναντούμε σε παλαιότερα δράματα.
- Οι θεατρικοί συγγραφείς που έδρασαν κατά τις τελευταίες δεκαετίες του 19^{ου} αιώνα και κατά τον 20^ο αιώνα είχαν την τάση να περιλαμβάνουν στο κείμενο του έργου τους λεπτομερείς και εκτενείς σκηνικές οδηγίες.
- Οι σκηνικές οδηγίες είναι σημειώσεις του συγγραφέα, οι οποίες περιλαμβάνονται στο θεατρικό κείμενο.
- Η πρόθεση του συγγραφέα είναι να ληφθούν υπόψη από τον σκηνοθέτη, τους ηθοποιούς και τους υπόλοιπους καλλιτεχνικούς συντελεστές της παράστασης.
- Συνήθως γράφονται σε πλάγια γράμματα και σε παρενθέσεις.
- Μέσα από τις σκηνικές οδηγίες ο συγγραφέας καθοδηγεί τους ηθοποιούς στη σκηνή, τις εκφράσεις και τον τρόπο συμπεριφοράς και ομιλίας τους,
- Μέσα από τις σκηνικές οδηγίες ο συγγραφέας περιγράφει την εμφάνιση των προσώπων.
- Μέσα από τις σκηνικές οδηγίες ο συγγραφέας δίνει οδηγίες για τη σκηνική απόδοση του έργου σε ό,τι αφορά τις συνθήκες σκηνικού χώρου (δωμάτιο, αυλή,

πεδίο μάχης κ.λπ.) και σκηνικού χρόνου (πρωί, βράδυ, μετά από δύο χρόνια κ.λπ.),

- Μέσα από τις σκηνικές οδηγίες ο συγγραφέας περιγράφει τον σκηνικό διάκοσμο.

β. Τεκμηρίωση:

- (*Έρχεται προς τα μέσα άργα κοιτάζοντας προς το βάθος.*)
- (*Κάθονται κάπου.*)
- (*Δίνει φωτιά κι ανάβουνε.*)
- (*Ο ΣΤΡΑΤΟΣ βγαίνει απ' τό δωμάτιό του έτοιμος νά φύγει.*)
- (*Βλέπει τό ΣΤΕΛΙΟ καί τόν ΜΠΑΜΠΗ.*)
- (*Περνά τό χέρι κι άγκαλιάζει τόν ΜΠΑΜΠΗ από τούς ώμους.*)

ΤΕΛΟΣ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΩΝ ΛΥΣΕΩΝ